

טז. מותר להתקין מזגן או להפעילו בשנת השמיטה, אף שיורדים מים מצינור המזגן לגינה על הצמחים. קע" וכן מותר לתלות כבסים רטובים מעל גינה, אף שמימיהם מטפטפים לתוכה. קע" יז. אסור לזבל את השדות בשנת השמיטה, בין לצורך שנת השמיטה, ובין להכנת הקרקע לזריעה בשנה השמינית. קע"י

וואס מותר לכיין מרוב לפני השמיטה אל הגינה, וראה לקמן (סימן יח. טיפול בגינות פרטיות, אות ה) מהגר"ח קניבסקי שליט"א.
וואס מותר לאכול ולשתות בסמוך לעשבים, ראה לקמן (סימן יח. עניינים שונים, אות ג) מהגר"ח קניבסקי שליט"א.
קעד. הגר"י ניסים קרליץ בספר שמיטת קרקעות (פרק יג סעיף כד) ובספר חוט שני (פרק א הלכה י עמוד קכ"ג). שביתת השדה (פרק ז סעיף כח). ילקו"י (פרק יב סעיף ח), כיון שהוא פסיק רישיה בתלת דרבנן, דזה בכלל גרמא שאין המים באים מכח ראשון, והשקאה בשביעית מדרבנן, ושביעית בזמן הזה מדרבנן. שו"ת שדה יחזקאל (מוצפי. חלק א סימן א). ובספר שבת לה' להרה"ג שבתאי לוי (פרק ב סעיף מ).
ויש שהחמירו בזה, כן דעת הגרי"ש אלישיב הובאו דבריו בדרך אמונה (פרק א שמיטה ויבול צה"ל ס"ק יח). וראה לקמן בשו"ת מהגר"ח קניבסקי מה שבאר בזה (סימן יח אות לו ואות נז), וראה מה שהבאנו שם מהגר"ח (בהערה לאות יח), משו"ת שדה יחזקאל, שהגרי"ש אלישיב חזר בו קצת מהחומרא הנזכרת. ע"ש.
קעה. הגר"ש ואזנר קובץ מבית לוי (קובץ ה. ניסן תשנ"ד). שמיטת קרקעות (פרק ו סעיף כד ופרק יג סעיף כג). ועיין עוד בשו"ת שבט הקהתי (חלק ה סימן כא). וראה בשו"ת מהגר"ח קניבסקי לקמן (סימן יח אות כח ואות נז).

זיבול השדה בשמיטה

קעו. רמב"ם (פרק א שמיטה ויבול הלכה ד). ילקו"י (פרק יג סעיף א). והאיסור הוא אף אם מערב את חומרי הזיבול במערכת השקיה. (שם סעיף ה). ועיין עוד פרטים נוספים בספר שמיטת קרקעות (פרק ה סעיף ח"ד), ובספר שביתת השדה (פרק ז סעיף ה"ז). ובספר חוט שני (פרק א הלכה יג אות לד עמוד קח"קט).
וכן אסור לזבל על ידי מסוק המזבל מהאוויר, וכן אסור להניח בשדה דברים שיש בהם חומרים המועילים להצמיח או להשביח את האילנות או הפירות ואף על פי